

(Rozh. ze dne 15. května 1919, Kr I 35/19.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po veřejném líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku zemského trestního jako nalézacího soudu v Praze, pokud jím Josef J. sprostěn z obžaloby pro přečin předražování, a, zrušiv rozsudek, vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

důvodů:

Nalézací soud sprostil Josefa J. z obžaloby pro přečin dle § 17, č. 2 cís. nař. ze dne 7. srpna 1915, č. 228 ř. z., pokud se týče § 21, č. 2 cís. nař. ze dne 21. srpna 1916, č. 261, s odůvodněním, že není prokázáno, že by byl obžalovaný, koupiv zboží, by je se ziskem dále prodal, jednal v úmyslu, by zvýšil cenu jeho na přemrštěnou výši. Soud má naopak za to, že obžalovaný koupil mýdlo, by je přivedl do konsumu. Se zvláštním důrazem poukazuje rozsudek nalézacího soudu na statutární oprávnění banky A, provázovati obchody se zbožím všeho druhu. Leč neprávem. I banka se může dopustiti předražování, přes to, že je dle stanov k obchodu se zbožím oprávněna. Banky musí se při svých obchodních jednáních podrobiti též obmezením soukromého obchodu, kterým podléhá obchodník jednotlivce. Není naprosto žádného důvodu posuzovati zisknou činnost bank za doby válečné dle zásad jiných, nežli se posuzují výdělečné snahy jednotlivců. Shora uvedené právní stanovisko nalézacího soudu by bylo snad správné, kdyby byl první soud zjistil, že snaha obžalovaného směřovala k tomu, aby mýdlo přišlo do konsumu nezdraženo. Úmysl vyhnati ceny do výše byl by v daném případě vyloučen jen tehdy, kdyby byl obžalovaný nečinil nároku na zisk. Takového zjištění soud nalézací neučinil a za daného stavu věci ani učiniti nemohl; rozsudek naopak prohlašuje, že banka jednala dle stanov, prodávajíc se ziskem nakoupené mýdlo. Ustanovení obou zmíněných cís. nař. směřují proti illegitímnímu obchodu překupnickému, který se vměšuje z pohnutky, docíliti překupnického zisku, jako hospodářsky nezdravý živel mezitímného obchodu do oběhu zboží v úmyslu, ceny zvyšovati. Ke skutkové podstatě přečinu dle § 17, č. 2 cís. nař. z roku 1915, pokud se týče § 21, č. 2 cís. nař. ze dne 21. srpna 1916 se vyhledává, by pachatel jednal u vědomí, že jeho činnost nemůže míti jiný následek, nežli přivoditi hospodářsky neodůvodněné (tudiž přílišné) zvýšení cen, nebo aspoň k tomuto výsledku přispěje. Tomu jest tak, musilo-li nutně nastati zvýšení cen ziskem vmísivšího se neoprávněného překupníka, bylo-li převzato zboží z druhé neb třetí ruky a prodáno osobám, které je nepřivádějí do konsumu, poněvadž ziskný úmysl zahrnuje v těchto případech úmysl zvýšiti stupňovitě ceny na přemrštěnou výši.

Čís. 56.

Předražování. Lhostejno, že zboží nákupem v cizozemsku přiblíženo bylo tuzemské spotřebě. Prodává-li obchodník dříve, než zná vlastní cenu nákupní, jest se mu řídití cenami směrnými.

(Rozh. ze dne 22. května 1919, Kr I 76/19.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po veřejném líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství v Praze do rozsudku zemského trest-

ního soudu v Praze, jímž Kamila L. v D. sprostěna byla dle § 259 č. 3 tr. ř. z obžaloby pro přečiny dle § 20 č. 2b) a § 23 č. 4 cís. nař. ze dne 24. března 1917 č. 131 ř. z. a zrušiv rozsudek, odkázal věc témuž nalézacímu soudu k novému projednání a rozhodnutí — mimo jiné z těchto

důvodů:

Nalézací soud zjistil, že obžalovaná Kamila L., prodávající v říjnu 1917 modrotisk koupený u firmy A ve Vídni pražským firmám B a C, jakož Alfredu T. v Benešově, nevěděla, zač jí bude firma A modrotisk počítati, že usoudila podle zkušeností, nabytých v pražských obchodech, že bude firma počítati 1 m kretonu asi za 13 K a že, ježto jí byl účet od firmy A, znějící na 4 K 35 h a 4 K 85 h za 1 m doručen teprve po uskutečnění dalšího prodeje až v listopadu 1917, stanovila prodejní cenu na základě pražských informací na 13 K 60 h, vyhradivši si právo od prodeje ustoupiti, kdyby jí firma A počítala za metr více, než tento obnos, že nevěděla dále, že na modrotisk vůbec a cizozemský zvláště stanoveny jsou ceny maximální a že tudíž požadovala vyšší ceny z omylu, majíc za to, že jest oprávněna tyto ceny požadovati. V důsledku toho usoudil soud nalézací, že obžalovaná nepožadovala za kreton vědomě ceny zřejmě přemrštěné. Zнала-li obžalovaná ceny maximální, jest věcí vedlejší, poněvadž jí jako obchodnici náleželo vědomosti o tom nabytí. Než činnost Kamily L. nutno i při shora uvedeném zjištění posuzovati ještě s jiného hlediska. V odpor vzatý rozsudek stojí také na stanovisku, že i v tom případě, kdyby byla Kamila L. při prodeji znala nízké ceny firmy A, byla přes to oprávněna požadovati tenkrát běžné ceny tržní 15 až 20 K, ježto prý svou činností umožnila spotřebu předmětu pro obyvatelstvo tak nutného a mohla tudíž ve značném zisku spatřovati zaslouženou odměnu a premii za to, že uvedla modrotisk do prodeje v tuzemsku. Toto stanovisko neshodí soud zrušovací a pokládá je za právně mylné a zmatečné podle č. 9 a) § 281 tr. ř. i v tom případě, neznala-li Kamila L. při prodeji cen nákupních. Cís. nař. shora citované zakazuje požadování přemrštěných cen zcela všeobecně bez ohledu na to, je-li zboží domácí, či cizozemské. Zrušovací soud má za to, že při kalkulaci cen prodejních měla se Kamila L. jako velkoobchodnice za všech okolností, tedy i pak, když ve své neopatrnosti prodati chtěla dříve, než zvěděla ceny nákupní, informovati o cenách směrných, neboť se jednalo o zboží, na něž směrné ceny byly stanoveny. Jedině tyto mohly a směly pak tvořiti v daném případě s připočtením nákladů opatřovacích, zisku a režie podklad pro výpočtení ceny, za níž mohla zboží dále prodati. Ježto pak v důsledku svého mylného právního názoru soud nalézací se nezabýval zjišťováním opatřovacích nákladů, zisku a režie, nemůže zrušovací soud ve věci samé ihned rozhodnouti a nezbyvalo, než rozsudek zrušiti a věc vrátiti k novému projednání a rozhodnutí.

Čís. 57.

Poučení porotce povinen jest předseda o zákonných předpisech, jež došly výrazu v otázkách, porotcům skutečně daných, nikoli však i o předpisech, závažných pro otázky sice navržené, ale soudem nepřipuštěné.